

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50066/2021/6.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Marton Emőke ügyvéd (cím1) által képviselt Felperes1 cím2 alatti lakos felperesnek -, a Dr. Czakó Károlyné dr. Ladányi Ilona ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes1 cím4 alatti székhelyű alperes ellen, közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 6.M.70053/2020/38. számú ítélete ellen az alperes által 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperesnek 150 000 (százötvenezer) forint perköltség és 1728 (ezer-hétszázhuszonnyolc) forint, állam által előlegezett költség megfizetésére kötelező rendelkezését.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150 000 (százötvenezer) forint perköltséget.

Az állam által előlegezett 205 200 (kettőszázötezer-kettőszáz) forint kereseti illetéket és 273 600 (kettőszázhetvenháromezer-hatszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az erdősztechnikus végzettségű felperes 2002. július 1. napjától állt az alperes alkalmazásában, mezőőr munkakörben.

[2] Az alperesi önkormányzat sikeres állami pályázatot követően 2019. évben a rászorultak részére szociális tűzifa juttatásáról rendelkezett, melyből 2019 decemberében és 2020 januárjában két részletben 34 család részesülhetett. Az összesen 152 m³ tűzifát az cég1 szállította az alperes tulajdonában álló cég2 telephelyére.

[3] Az alperes részéről képviselő a felperest a megfelelő szakértelme alapján azzal bízta meg, hogy a szükséges méréseket végezze el, a tűzifa kiosztását kísérje figyelemmel, annak érdekében, hogy a rászoruló családok részére egyenlő mennyiségű fa jusson, és vegyen részt a kiosztásban.

[4] A szociális tűzifa kiosztása 2020. január 16. napján befejeződött, azonban annak egy része megmaradt a cég2 telephelyén, melyből kb. 3m³-t tanú7, a cég2 munkavállalója kiszállította tanú6 – aki szintén a cég2 munkavállalója – udvarára.

[5] A cég2 a megmaradt tűzifa kiszállításával összefüggésben vizsgálatot tartott 2020. január 20. napján. A jegyzőkönyv szerint tanú6 és tanú7 meghallgatása történt meg, tanú4, tanú1 és tanú9 jelenlétében. tanú6 nyilatkozata szerint a felperes szólt, hogy a megmaradt szociális tűzifából kellene neki és megkérdezte tanú6t, hogy nem lehetne-e hozzá kivinni a megmaradt fából és majd onnan visz belőle. tanú6 ebbe beleegyezett és tanú7 a traktorral és pótkocsival a fát kiszállította. A felperes a fel és lerakásnál is részt vett. Kb. 3 m³ tűzifa szállítása történt meg kétszeri kiszállítással. tanú7 a meghallgatás során szintén akként nyilatkozott, hogy a felperes kereste meg, hogy a megmaradt szociális tűzifából kellene neki és megkérdezte, hogy vállalja-e annak kiszállítását a saját udvarára. Ebbe tanú7 nem ment bele, ezután megbeszélték, hogy tanú6hoz kellene kiszállítani. tanú7 először nemet mondott a kérésre, majd miután a felperes arra hivatkozott, hogy a polgármesterrel beszélni fog erről, vállalta a fuvart.

[6] Az alperes 2020. január 22. napján kelt „közalkalmazotti jogviszony megszüntetése” elnevezésű okirattal a felperes közalkalmazotti jogviszonyát 2020. január 22. napján rendkívüli felmentéssel megszüntette. Az indokolás szerint „a felperes a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal megszegte. (POLGÁRMESTER NEVE), mint a kinevezési jogkör gyakorlója és felperes munkáltatója a felperes mezőőrt azzal bízta meg, hogy az önkormányzat részére biztosított szociális tűzifa kiosztását kísérje figyelemmel, vegyen részt a kiosztásban úgy, hogy a rászorulók maradéktalanul megkapják. A szociális tűzifa szétosztása során megmaradt tűzifa egy részét – kb. 3 erdei köbmétert – azonban 2020. január 16-án egy berentei magánszemély portájára szállították a mezőőr jelenlétében és tudtával, melyre felperes munkáltatója utasítást nem adott. Mindezek ellenére munkáltatóját, a polgármestert semmilyen formában nem értesítette, nem tájékoztatta, annak ellenére, hogy a munkáltató által biztosított telefonelőfizetéssel rendelkezik. Azzal, hogy a

megmaradt fa egy részének magánszemélyhez történő kiszállításáról a polgármestert nem értesítette és ezt a cselekményt nem próbálta megakadályozni, súlyosan megszegte munkavállalói kötelezettségét. Ezzel így az a látszat keletkezett a településen élők részéről, hogy a szociális tűzifát az önkormányzat szabálytalanul, egyes magánszemélyek érdekében és nem a köz érdekében használják fel”.

[7] A felperes végleges kereseti kérelmében a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 533 450 forint távolléti díjnak megfelelő összeg, továbbá 6 havi végkielégítés, azaz 1 713 600 forint megfizetésére. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a felperes ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére is a csatolt költségjegyzék-nyomtatvány alapján, melyen 150 000 forint ügyvédi megbízási díjat tüntetett fel.

[8] Vitatta, hogy közalkalmazotti jogviszonyát szándékosan vagy súlyos gondatlansággal megszegte és álláspontja szerint a felmentés konkrét indokot nem is tartalmaz, így nem állapítható meg, milyen magatartásával valósította meg a kötelezettségszegést. Állította, hogy a megmaradt tűzifa tanú6 lakására való szállításra utasítást nem adott, az tanú4től, a cég2 egyik vezetőjétől származott és nem is tartozott feladatába már annak figyelemmel kísérése. Álláspontja szerint az önkormányzat által meghatározott feladatot teljesítette, valamennyi jogosult a tűzifát megkapta. Kifogásolta, hogy még az ő közalkalmazotti jogviszonya rendkívüli felmentéssel megszűnt, az ügyben érintett tanú6 és tanú7 továbbra is jogviszonyban van, a munkáltató szankciója nem arányos, és az intézkedésével valójában azt akarta elkerülni, hogy a különböző munkakörök megszűnése és a feladatok átszervezése során tervezett elbocsátás kapcsán elkerülje a munkáltató a 18 éves jogviszonya után végkielégítés fizetését.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és perköltségben való marasztalását kérte, kiemelve, hogy a felmentés indoka valós, a felperes nem a munkáltató utasítása szerint járt el, nem teljesítette a tájékoztatási és együttműködési kötelezettségét, így az okszerű. Hivatkozása szerint az alperes polgármestere 2020. január 16-án és az azt követő napokban értesült lakossági bejelentés alapján arról, hogy a felperes a magyar állam által kiutalt tűzifát nem osztotta ki maradéktalanul, abból mintegy 10 m³ megmaradt, melynek egy része a felperes tudtával a cég2 egyik alkalmazottjának, a szociálisan rá nem szoruló tanú6hoz került. Erről a tényről a felperes a munkáltatót – bár szolgálati telefonnal is rendelkezett – nem tájékoztatta. A felperes ezzel megszegte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 6. § és 52. § (1) bekezdésében írtak, mely a bizalmi jellegű munkakört betöltőnél fokozott elvárás.

[10] Kiemelte, hogy a felperes magatartása alkalmas arra is, hogy az önkormányzatot olyan színben tüntesse fel, hogy a tűzifa szétosztása kapcsán korrupció történt, így a legalábbis súlyosan gondatlan magatartásával a munkáltató működésének törvényességébe vetett közbizalmat veszélyeztette, mely súlyos kötelezettségszegés.

[11] Az elsőfokú bíróság a Kjt. 33/A. § (1) és (2) bekezdése, valamint az Mt. 82. § (1)-(3) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként 1 219 683 forintot, valamint 1 713 600 forint végkielégítést és 150 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 239 904 forint eljárási illeték az állam terhéen marad, míg az eljárás során felmerült 1728 forint költséget az alperes köteles megfizetni.

[12] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a tanú1 és tanú4 tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy az cég1 által kiszállított fát, annak átvételekor nem mérték meg. A felek egybehangzó nyilatkozata szerint a felperes feladata (a polgármestertől kapott szóbeli utasítás alapján) az előre meghatározott rászoruló részére a tűzifa kimérése volt, míg a kiszállítást a cég2 alkalmazottai végezték. Az önkormányzat és a cég2 között nem volt megállapodás, hogy kinek pontosan mi a feladata, ki miért felelős és ez a kettős jogi helyzet vezetett oda, hogy a megmaradt tűzifa kapcsán nem volt tisztázott, hogy kinek volt intézkedési kötelezettsége.

[13] Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a cég2 által készített jegyzőkönyveket nem vette figyelembe, mivel tanú7 tanú10nak azzal ellentétes nyilatkozatot tett, és a lefolytatott széleskörű tanúbizonyítás eredményeként sem volt kétséget kizáróan megállapítható az, hogy a megmaradt tűzifa egy részét a felperes utasítására szállították ki tanú6 lakására. A felperesnek egyebekben a cég2 alkalmazottai felé utasításadási joga nem volt, az csak a kft. felettes vezetőit illette meg.

[14] Az elsőfokú bíróság vizsgálta a rendkívüli felmentés jogszabályban írt konjunktív feltételeinek megvalósulását, köztük azt, hogy milyen esetekben lehet a szándékos és gondatlan kötelezettségszegést megállapítani. Álláspontja szerint mivel nem volt szabályozva, hogy kinek mi a kötelezettsége, nem állapítható meg a lényeges kötelezettségszegés. A tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával kapcsolatban kifejtette, hogy a felperes tudata arra terjedt ki, hogy a polgármester értesült arról, hogy mi történt a maradék tűzifával, így a tájékoztatás elmaradása nem lehetett szándékos, de a sajátos helyzet miatt a súlyos gondatlanság sem merülhet fel. Figyelembe vette, hogy 2020. január 20-án megpróbálta a felperes a polgármestert keresni és azt a tényt, hogy az erdészeti naplóban rögzítette, hogy a tűzifa hova lett kiszállítva.

[15] Az elsőfokú bíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy nem volt megállapítható a felperes szándékos vagy súlyosan gondatlan mértékű kötelezettségszegése, így a rendkívüli felmentés jogellenes.

[16] Az elmaradt jövedelem megállapításánál figyelemmel volt a felperes máshonnan megtérülő jövedelmére, míg a végkielégítésnél a több mint 17 éves jogviszonyára.

[17] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján marasztalta az alperest a felperes által benyújtott költségjegyzékben feltüntetett összegű perköltség és 1728 forint állam által előlegezett költség megfizetésében és megállapította, hogy a személyes illetékmentes alperes helyett az illetéket az állam viseli.

[18] Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását kérte. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben iratellenes, okszerűtlen és a megállapított tényállásból eltérő jogi következtetés vonható le, az ítélet sérti az Mt. 6. § (1), (2) bekezdésében és az Mt. 52. § (1) bekezdés c), d) pontjában foglaltakat.

[19] Indokolásában kiemelte, hogy a felperes tudta a feladatát, hogy a tűzifából csak a rászoruló családok részesülhetnek, hogy kinek milyen mennyiségben kell azt kiosztani, és azt is, hogy a cég² csak a helyet, a rakodókat és a szállítási eszközöket biztosította, egyéb teendője nem volt.

[20] Hivatkozott az alperes arra is, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmaz indokolást arra, hogy bár rögzítette a tényállásban, hogy a felperes kereste meg tanú⁶t és tanú⁷et, hogy a megmaradt tűzifából kellene neki, és részt vett a tanú⁶hoz való kiszállításban is, azt miért nem vette figyelembe, különösen úgy, hogy tanú⁶ és tanú⁷ a rendőrségen és a bíróság előtt is ilyen tartalmú vallomást tett. Nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság azt sem, hogy a teljes mennyiség kiosztására kapott feladatot a felperes és nem kért utasítást a megmaradt tűzifára vonatkozóan.

[21] A felperes köteles lett volna a munkáltatóját a kialakult helyzetről tájékoztatni és tőle kérni utasítást, de a felperes semmivel nem igazolta azt az állítását, hogy a polgármestert kereste volna, a szolgálati telefon birtokában miért nem hívta fel. Az elsőfokú bíróság úgy fogadta el a felperesnek az állítását, hogy a maradék tűzifa kiszállítására tanú⁴ adott utasítást, hogy ő azt a tanúvallomásában kifejezetten tagadta.

[22] A felperes kötelelességsege lényeges volt, hiszen a tűzifa tulajdonosát, az alperest megfosztotta attól a jogától, hogy a felett rendelkezzen, mint ahogy tette akkor, amikor az arra rá nem szoruló személy portájáról visszaszállította és kiosztotta az arra jogosultak között. A kötelezettségsege emellett jelentős is volt, hiszen a perbeli faluban, (HELYSÉG NEVE)n nagy figyelem és várakozás követte a szociális tűzifa szétosztását, az mindig a legnagyobb megoldandó feladat, de a kialakult helyzet alkalmas volt az önkormányzat törvényes működésébe vetett hit, a közbizalom megingatására. A bizalmi munkakörben dolgozó felperestől, akinek a feladata is a vagyonvédelem, az elvárhatóság szintje magasabb az általánostól elvárhatótól.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozása szerint a polgármester nem megbízta, hanem megkérte a családoknak jutó fa kimérésére, de nem volt feladata a kiosztás és annak figyelemmel kísérése. A listán szereplő 34 család a tűzifát maradéktalanul megkapta, és miután látta, hogy maradni fog, próbálta úgy osztani, hogy azt elkerülje. Cáfolta, hogy neki tűzifára lett volna szüksége, hiszen igazolta számlával, hogy már vásárolt. A megmaradt mennyiségről feljegyzést készített, azt objektálta, melynek elszállítására tanú4 adott utasítást, amit a tanúvallomások is alátámasztanak. A rendőrség az eljárást megszüntette, így lopás fel sem merült a részéről, de a cselekményben szándékosság és gondatlanság sem bizonyított.

[24] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében kiemelte még, hogy a felperes a tűzifa kiosztására utasítást és nem kérést kapott, és amennyiben a 34 családnak a kiszámolt mennyiséget szállították volna ki, úgy maradék nem keletkezett volna, ezen túl pedig a felperes tudtával került olyan személy udvarára belőle, aki arra nem volt rászorult. Nem menti a helyzetet, hogy bízott olyan személy tájékoztatásában – miszerint a polgármester tud a történetekről -, aki az irányába utasítási joggal nem rendelkezik.

[25] Az ítéltábla az alperes fellebbezését megalapozottnak találta.

[26] Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, azonban a bizonyítékok és az egyéb peradatok egybevetése során a tényállást hiányosan állapította meg, azokból a Pp. 279. § (1) bekezdését megsértve okszerűtlen, téves következtetést vont le.

[27] Az ítéltábla a tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

[28] A felperes a munkaköri feladatai ellátásához szolgálati telefonnal rendelkezett. Miután 2020. január 16-án a déli órákban a kiszállítás befejeződött, a megmaradt tűzifa mennyiségéről a munkáltatói jogkört gyakorló polgármestert nem tájékoztatta, nem kért utasítást annak további sorsáról és nem adott tájékoztatást arról sem, hogy a cég2 telephelyén tűzifa nem maradhat. A tűzifa egy részét a tanú6 és tanú7 a felperes közreműködésével tanú6 lakására szállította.

[29] A településen már 2020. január 16-án délután szóbeszéd tárgyát képezte, hogy milyen elvek mentén oszthatták ki a tűzifát, hogy részesülhetett abból tanú6, ami felvetette a korrupció gyanúját is.

[30] A polgármester lakossági bejelentés alapján értesült a történetekről, mellyel kapcsolatban január 20-án meghallgatta a felperest is, aki a történetekről érdemi magyarázatot

nem tudott adni. Felajánlotta a munkáltatói jogkör gyakorlója a közalkalmazotti jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését, amit a felperes nem fogadott el, így vele szemben a rendkívüli felmentés jogával élt.

[31] A polgármester 2020. január 21-én az esettel kapcsolatban feljelentést tett a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság (HELYSÉG2 NEVE)i Rendőrőrsén. A kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt a felperessel, tanú7cel és tanú6sal szemben folyt eljárást a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság a ÜGYSZÁM számú határozatával megszüntette, mivel bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható.

[32] A felperes távolléti díja az alperesnél bruttó 285 000 forint volt.

[33] A felperes a közalkalmazotti jogviszonya megszüntetését követően bruttó 482 999 forint álláskeresői ellátásban részesült, majd a cég3-nél 2020. február 3. – november 2. között egyszerűsített foglalkoztatás keretében bruttó 1 121 133 forint jövedelemre és 326 525 forint ösztöndíjra tett szert.

[34] Az így kiegészített tényállást fogadta el az ítéltábla ítélezése alapjául, melyből a bizonyítékok eltérő értékelése alapján az alábbi következtetést vonta le.

[35] A Kjt. 33/A. § (1) bekezdése szerint a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott

- a.) a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy
- b.) olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

[36] Az alperes a rendkívüli felmentésében az a) pontban írt jogszabályhelyre hivatkozott és a felperes terhére rótt kötelezettségzegést ennek tükrében kellett vizsgálni.

[37] A munkavállalók alapvető kötelezettségeit az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja határozza meg, mely szerint a munkavállaló köteles munkáját személyesen, az általa elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni. Ebben nincs jelentősége annak, hogy az utasítást szóban kapja-e, ha annak tartalma számára a szakmai ismeretei alapján érthető és világos.

[38] Ugyancsak irányadó az Mt. 52. § (1) bekezdés d) pontja, mely szerint a munkavállaló köteles a munkaköre ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani.

[39] A polgármester nyilatkozatából, valamint a cég² vezetőinek, tanú⁴nak, tanú¹nek és tanú⁹nak a vallomásai alapján megállapítható volt, hogy a tűzifát az önkormányzat biztosította, a tároláshoz szükséges helyet, a szállítási eszközt, a felrakodást és a kiszállítást pedig a kft. A felperes bizalmi munkakörben volt foglalkoztatva és megfelelő szaktudással rendelkezett arra, hogy a szociális tűzifát kimérje, annak szállítójárművekre való felrakodását figyelemmel kísérje és ellenőrizze az átvételek igazolását, mely feladat elvégzésére – a perben nem vitatottan – a polgármestertől, a munkáltatói jogkör gyakorlójától kapott utasítást. Nem fogadható el ebben a körben az a felperesi érvelés, mely szerint ez csak kérés lett volna, hiszen több napon keresztül kellett ezt a felelősségteljes munkát ellátni, melyet köztudomásúan nagy figyelem övezett a településen.

[40] A lefolytatott bizonyítási eljárás keretében azonban az ítéltábla megállapította, hogy a felperes a polgármester utasításának nem tett eleget akkor, amikor a rendelkezésre álló tűzifát a rászorulók között maradéktalanul nem osztotta ki. Ebben a körben nem volt jelentősége annak, hogy az cég¹-től való átvételkor a felperes nem volt jelen és annak mennyiségét senki nem ellenőrizte. Az ítéltábla álláspontja szerint annak ismeretében, hogy azt 34 családnak kellett kiszállítani, a felperesnek pontosan tudnia kellett az egy családnak jutó mennyiséget. Éppen a szakismeretéből adódóan, amennyiben azt észlelte, hogy az előzetesen meghatározott mennyiségek alapján maradvány fog keletkezni, annak folyamatában már tájékoztatnia kellett volna a polgármestert és további utasítást kérni. Ennek oka az volt, hogy a tűzifát maradéktalanul a rászorulók között kellett szétosztani és arról önállóan nem dönthetett. Helytelenül járt el így akkor, amikor ezt a kötelezettségét elmulasztotta és a feladat végrehajtásában nem működött együtt a munkáltatói jogkör gyakorlójával.

[41] Az ítéltábla szerint a felperes a polgármester utasításával ellentétesen járt el akkor is, amikor a felmentésben írtakkal egyezően a megmaradt tűzifa egy részét január 16-án egy berentei magánszemély – nevezetesen tanú⁶ – portájára szállították a jelenlétében és tudtával, melyre a munkáltató nem utasította.

[42] Az elsőfokú bíróság bizonyítást foganatosított arra, hogy a maradék fa elszállítására ki adott utasítást tanú⁷nek és tanú⁶nak. Vizsgálta ebben a körben a felperes állítását, mely szerint ezt tanú⁴ határozta meg és adott utasítást arra úgy, hogy meg is akadályozta a felperest abban, hogy előzetesen felhívja a polgármestert. Ezt az állítást azonban tanú⁴ a tanúvallomásában tagadta. Vallomása szerint neki az az egy elvárása volt, hogy ne maradjon fa a telephelyen, mert a társaságnak a helyre szüksége van, ezért azt ossza szét egyenlően. Egybevetette továbbá a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság eljárást megszüntető határozatának indoklásában írtakat, tanú⁷, tanú⁶ munkáltatói által felvett jegyzőkönyvi nyilatkozatait a perbeli tanúvallomásukkal, valamint tanú¹⁰ és tanú¹¹ perben

tett tanúvallomásait, melynek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az utasítást adó személyét kétséget kizáró módon nem lehetett megállapítani.

[43] Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben azonban az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy tanú6 és tanú7 a hamis tanúzás törvényi következményeire történt figyelmeztetés után a cég2-nél történt meghallgatásukkal egyezően állították, hogy a felperes kérésére, kezdeményezésére szállították a fa egy részét tanú6 portájára, így nem volt jelentősége annak, hogy később tanú7 tanú10nak mit nyilatkozott erről és ő azt hogyan adta tovább tanú11nek. Ez utóbbi személyek a cég2 telephelyén nem voltak jelen, az eseményekről közvetett úton, elmondás útján értesültek, vallomásukat így az ítéltábla nem fogadta el.

[44] Az ítéltábla azonban rámutat arra is, hogy a rendkívüli felmentés nem tartalmazza azt, hogy a maradék tűzifa kiszállításra a felperes utasította volna tanú6t és tanú7et, így ennek a bizonyítása jelentőséggel nem bírt, megállapítását a tényállásban mellőzte. Azt azonban lényegesnek ítélte meg, hogy a felperes a rászoruló családokhoz nem kísérté el az egyes szállítmányokat, azonban a tanú6hoz való kiszállításban közreműködött, abban maga is részt vett.

[45] Az utasításellenes végrehajtáson túl annak volt még jelentősége a felmentés jogszerűségének megítélésénél, hogy bár a felperes szolgálati telefonnal rendelkezett és a kiszállítással a déli órákban végeztek, ennek ellenére a munkáltatói jogkör gyakorlóját nem értesítette, nem tájékoztatta. tanú4 nem emlékezett arra, hogy beszélt volna az ügyben a polgármesterrel és a polgármester is akként nyilatkozott, hogy január 16-án senki nem kereste őt a megmaradt tűzifa sorsát illetően. Így a felperesnek az az állítása, hogy a polgármester tudott arról, hogy tanú4 utasítására visznek fát tanú6 portájára, nem nyert bizonyítást.

[46] Helyes volt az a megállapítása az elsőfokú bíróságnak, hogy a törvényben írt konjunktív feltételeknek, azaz annak, hogy lényeges kötelezettségszegés valósult meg szándékosan vagy súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben, annak egyidejűleg kell teljesülnie.

[47] Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben azonban az ítéltábla következtetése az volt, hogy a felperes az Mt. 52. §-ban deklarált, fentebb felhívott kötelezettségét megszegte a rendkívüli felmentésben megjelölt magatartásával. Az a körülmény, hogy a munkáltatót nem tájékoztatta a maradványról, utasítást nem kért a továbbiakra és közreműködött abban, hogy a fa tanú6 portájára kerüljön, szándékosan, de legalább súlyos gondatlansággal valósulhatott csak meg. A felperes munkaköréből, 17 éves közalkalmazotti jogviszonyából adódóan nyilvánvalóan fel kellett ismernie a cselekménye súlyos szabálytalan voltát, így amennyiben a magatartása következményeit, azaz az önkormányzat megkárosítását kifejezetten nem is kívánta (szándékosság), de abban a feltűnő közömbösség miatt a súlyos gondatlansághoz nem férhet kétség.

[48] A kötelezettségszegésnél az elsőfokú bíróság megállapításával szemben nem volt jelentősége annak az általa sajátos jogviszonynak nevezett helyzetnek, hogy a munkáltatótól elkülönült jogi személy munkavállalóival kellett a fa kiosztását megvalósítani, ugyanis abban mindenkinek jól elhatárolható feladata volt. A megmaradt tűzifáról csak az önkormányzat rendelkezhetett volna, de annak felhasználása éppen a célszemélyek előzetes meghatározása miatti kötelességből adódóan nem lehetett sem a felperes, sem a kft. dolgozóinak rendelkezése alatt. Az a körülmény, hogy a kft.-nek szüksége volt már a telephelyre, nem jelenthette azt, hogy a felperest utasíthatták volna arra, hogy hova vitesse a fát, mint ahogy erre minden kétséget kizáró tanúvallomás nem is hangzott el.

[49] A cselekmény megítélésénél az ítéltábla nem fogadta el azt az indokot sem, hogy vizsgálni kellett, hogy a felperes tudata mire terjedt ki, milyen hiszemben volt arról, hogy a polgármester tudott-e arról, hogy a megmaradt tűzifával mi történik, mert őt a kft. részéről – ha kapott is utasítást a tanú portájára való kiszállításra – nem utasíthatták, így kötelessége lett volna a polgármester előzetes tájékoztatása, a munkáltatóval való együttműködés. A felperes egyebekben nem bizonyította, hogy próbálta és mikor keresni ez ügyben a polgármestert, de a munka csütörtök déli befejezése után a hétfői nap már mindenképpen elkésett volt.

[50] Az ítéltábla az alperes hivatkozásával egyezően szükségesnek tartja felhívni az Mt. általános magatartási szabályait is, köztük az Mt. 6. § (1) bekezdését, mely szerint a munkaviszony teljesítése során – kivéve, ha törvény eltérő követelményt ír elő – úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, de a szociális alapon biztosított tűzifa esetében különösen körültekintően kell eljárni.

[51] Az Mt. 6. § (2) bekezdése szerint emellett a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kell eljárni, továbbá kölcsönösen együtt kell működni és nem lehet olyan magatartást tanúsítani, amely a másik fél jogát, jogos érdekét sérti.

[52] A felperes magatartásával az önkormányzatot megfosztotta a rendelkezés jogától, mellyel nemcsak megkárosította volna az önkormányzatot, de az alkalmas volt arra is, amire a rendkívüli felmentés indoka is hivatkozott, hogy a településen élők részéről az a látszat keletkezzen, hogy a szociális tűzifát az önkormányzat szabálytalanul, egyes magánszemélyek érdekének és nem a köz érdekében használja fel, azaz az alperes hivatkozásával egyezően az önkormányzat törvényes működésébe vetett hitet, közbizalmat megingassa.

[53] A jogszabályi rendelkezés II. fordulata szerint a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az is, akinek joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával,

amelyben a másik fél okkal bízhatott. A felperes éppen megbízhatósága, szakmai tudása alapján kapta a perbeli feladatot, mely bizalommal visszaélt.

[54] Összességében megállapítható volt, hogy a felperes, mint nagy gyakorlattal rendelkező közalkalmazott, akinek a köz érdekében kellett volna eljárnia, a perbeli magatartásával utasításellenesen járt el, mely a bizalmi munkakörben foglalkoztatott esetében különösen súlyos kötelezettségszegés. Az ezzel kapcsolatban kialakult bizalomvesztés az ítéltábla álláspontja szerint nem szubjektív megítélésen, hanem tényeken alapuló magatartáson alapult.

[55] A Kjt. 33/A. § (2) bekezdése kimondja, hogy a munkáltató köteles a rendkívüli felmentést megindokolni, az indokolásból a rendkívüli felmentés okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a rendkívüli felmentés indokának valóságát és okszerűségét a munkáltatónak kell bizonyítania, mely kötelezettségének az alperes eleget tett.

[56] Mindezek alapján a rendkívüli felmentésben megjelölt, kellően világos indokolásból az ítéltábla azt állapította meg, hogy a felperes kötelezettségszegése lényeges, jelentős, súlyosan gondatlan volt, ezért az jogszerű, a felperest nem illetik meg az Mt. 82. § (1)-(3) bekezdésében írt jogkövetkezmények.

[57] Az ítéltábla rámutat arra, hogy a felperes kifogásolta, hogy tanú⁶ és tanú⁷ munkaviszonya nem lett megszüntetve, illetve később végkielégítés fizetése mellett, de ezzel kapcsolatban jogállítása, jogi érvelése nem volt. Azon túl, hogy a két említett személy nem az alperes munkavállalói voltak, ez azért sem bírt jelentőséggel, mert a felperes jogviszonyát megalapozott tényállás mellett jogszerűen szüntették meg rendkívüli felmentéssel.

[58] Ugyanígy mellőzte az ítéltábla annak vizsgálatát is, hogy a felperes jogviszonya ténylegesen egy későbbi átszervezést könnyített meg az alperes számára, hiszen ebben a körben sem volt jogállítás és jogi érvelés, de a jogszerű rendkívüli felmentés esetén ez a körülmény sem vizsgálható.

[59] Az ítéltábla a fentiek alapján a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[60] A perben az alperes pernyertes lett, ezért az ítéltábla mellőzte az alperesnek a perköltség és az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozó rendelkezését. A pernyertes alperes perköltségét a Pp. 81-83. §-a alapján kell a pereszes felperesnek megfizetnie, melynek mértékét az ítéltábla az elsőfokú eljárásban csatolt megbízási szerződés alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján állapította

meg. Az alperes a másodfokú eljárásra külön költséget a Pp. 81. § alapján nem számolt fel, így arról a rendelkezést mellőzte.

[61] A perben a feleket a 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. Az első- és másodfokú eljárásban felmerült illetéket és az állam által előlegezett költséget a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján, a felperest a Pp. 525. § alapján megillető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel az állam viseli.

[62] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem határozta meg a pertárgy értékét. A Pp. 512. § (1) bekezdése alapján, ha a munkaügyi perben a munkaviszony létrejötté, fennállása, megszüntetése a vitás ügy, hogy annak helyreállítását kéri, a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként a ténylegesen megállapítható összegtől függetlenül az 1 évi távolléti díjat kell figyelembe venni. A felperes a keresetlevél benyújtásakor a jogviszonya helyreállítását kérte, így a pertárgyérték a keresetlevél benyújtásakor $285\,600 \times 12 = 3\,420\,000$ forint. Ezt követően módosította a felperes a kereseti kérelmét, melyben elmaradt jövedelme és végkielégítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését, azonban ezek összegszerűsége alacsonyabb volt, mint a kereset alapján meghatározott pertárgyérték.

[63] A fentiek alapján az elsőfokú eljárás illetéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint a pertárgyérték 6%-a, azaz 205 200 forint, az elsőfokú bíróság által megállapított 239 904 forinttal szemben. A fellebbezési eljárás illetékét az Itv. 46. § (1) bekezdése határozza meg a pertárgyérték 8%-ában, mely 273 600 forint.

[64] Az ítéltábla az ügyet a Pp. 367. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Debrecen, 2021. december 16.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke – előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s. k. bíró,
Dr. Csontos-Kiss Zsófia s. k. bíró